

ČECHOVÁ, Martina, *Česko – německý dialog v životě a díle vlastence, kněze a vychovatele Františka Pravdy*. Diplomová práce PF JU, České Budějovice 2012, 90 s. + přílohy.

Posudek oponentky:

Pro svou diplomovou práci si Martina Čechová zvolila vylíčení životního příběhu Františka Pravdy (1817 – 1904), katolického kněze, vlastence a spisovatele. Toto téma již bylo několikrát zpracované, hlavní důraz byl ale autory kladen převážně na Pravdovu literární a vlasteneckou činnost. Diplomantka proto na tyto aspekty jeho působení rezignovala a pokusila se dosavadní jednostranný pohled obohatit o nové souvislosti.

Po prvních kompilativních kapitolách, které charakterizují vývoj české společnosti a pedagogiky v 19. století, se Martina Čechová zaměřila na osobnost Vojtěcha Hlinky, který je širší veřejnosti známý pod pseudonymem František Pravda. Autorka po důkladném seznámení se s dostupnými prameny a literaturou s faktografickou pečlivostí vylíčila jeho rodinné zázemí, studia i první pracovní zkušenosti. Tyto pasáže se i přes snahu o novou interpretaci a zjištění několika neznámých fakt nijak výrazně neodlišovaly od starších, klasicky pojatých biografíí.

V další kapitole ale autorka položila důraz na dosud nepřilíš zohledněné „nevlastenecké“ aspekty Pravdova/Hlinkova života a jeho pedagogické působení. Zabývala se totiž jeho postavením v baronské rodině Sturmfederů (později pak v rodině Henneberg – Spiegel), kde byl zaměstnán jako vychovatel. Působení v německých službách, které bylo v přímém rozporu s Pravdovým vlasteneckým cítěním, patří k velmi zajímavým aspektům jeho života. Navíc vypovídá mnohé i o jeho osobních a profesních kvalitách – Pravda se totiž neustále snažil o co nejlepší vedení výchovy svého svěřence, slabomyslného Ottokara. Martina Čechová uvádí mnoho příkladů progresivních přístupů, kterých využíval a které jej staví mezi průkopníky speciálně-pedagogických metod. Diplomantka tak v těchto pasážích dokázala, že zdánlivě vytěžené téma je možné pojmout inovativním způsobem. V další kapitole rovněž stručně připomněla Pravdovo literární dílo, přiblížila poslední roky jeho života, a pokusila se dokonce i reflektovat jeho druhý život v paměti dalších generací. Oproti starším biografíím tak předkládá mnohem komplexnější obraz Františka Pravdy.

Po formální stránce má práce slušnou úroveň, v textu se vyskytuje tolerovatelné množství stylistických neobratností, překlepů a chyb. Občas se ale autorka pod vlivem dobové literatury a pramenů neubráníla archaickým spojením a obrátům, což působí mírně rušivě. Problematické je i použití spisovatelova jména a pseudonymu – zatímco v názvu Martina

Čechová uvádí umělecké jméno František Pravda, při členění kapitol důsledně používá jeho civilní jméno. Zda tím sledovala nějaký cíl, například snahu poukázat na zájem o jeho civilní tvář a rezignovat na umělecké působení, není zřejmé. Trochu nevyrovnaně působí i seznam zkratek; autorka se totiž nevyhnula rozšířenému nešvaru závěrečných prací a zahrnula do něj i běžně užívané zkratky. Velmi vhodně jsou naopak zvoleny přílohy, jejichž jediným negativem je v některých případech špatná tisková kvalita použitých fotografií.

Martina Čechová ve své diplomové práci prokázala slušnou znalost řemesla, zdánlivě vytěžené badatelské téma zpracovala inovativní metodologií a obohatila ho novými poznatky. Předkládanou diplomovou práci proto jednoznačně doporučuji k obhajobě a hodnotím ji i přes drobné výhrady ještě stupněm

v ý b o r n ě.

PhDr. Jitka Rauchová, Ph. D.

České Budějovice 18. května 2012